

Datum van inontvangstneming : 24/11/2016

Vertaling C-533/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

20 oktober 2016

Verwijzende rechter:

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slowaakse Republiek)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

29 september 2016

Verzoekende partij:

Volkswagen AG

Verwerende partij:

Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Hoogerechtshof

van de Slowaakse Republiek

BESCHIKKING

Het hoogerechtshof van de Slowaakse Republiek heeft, uitspraak doende als hogerberoepsrechter in de zaak van **Volkswagen AG**, buitenlandse rechtspersoon gevestigd te [omissis] Wolfsburg, Bondsrepubliek Duitsland, appellante [omissis], tegen **Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky [directie belastingen, Slowaakse Republiek]**, gevestigd [omissis] te Banská Bystrica, verweerder, inzake een verzoek om de **toetsing van rechtmatigheid van het besluit** van het bestuursorgaan in de belastingprocedure [omissis] [gegevens over het geding voor de verwijzende rechter],

al dus beslist:

[omissis] [gegevens over het geding voor de nationale rechter]

[omissis] **Verzoekt** het Hof van Justitie [van de Europese Unie] krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1. Moeten richtlijn 2008/9 en het recht op belastingteruggaaf aldus worden uitgelegd dat voor de uitoefening van het recht op btw-teruggaaf cumulatief aan de volgende voorwaarden moet zijn voldaan:

- i) levering van de goederen of diensten, en
- ii) vermelding van de btw op de factuur door de leverancier?

Met andere woorden, kan een belastingplichtige waaraan de btw niet bij een factuur in rekening is gebracht belastingteruggaaf vragen?

2. Is het in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel of het beginsel van fiscale neutraliteit van de btw dat de termijn voor belastingteruggaaf wordt berekend vanaf een tijdstip waarop niet aan de materiële voorwaarden voor de uitoefening van het recht op belastingteruggaaf is voldaan? **[Or. 2]**

3. Moeten artikel 167 en artikel 178, onder a) van de btw-richtlijn, gelet op het beginsel van fiscale neutraliteit, aldus worden uitgelegd dat zij in omstandigheden als in het hoofdgeding en mits is voldaan aan de overige materiële en procedurele voorwaarden voor de uitoefening van het recht op belastingaftrek, zich er tegen verzetten dat de belastingautoriteit aan een belastingplichtige het recht op belastingteruggaaf dat hij binnen de in richtlijn 2008/9 gestelde termijn heeft uitgeoefend, weigeren indien de leverancier de belasting hem op de factuur in rekening heeft gebracht en

deze belasting heeft afgedragen vóór het verstrijken van de in de nationale regelgeving bepaalde vervalltermijn?

4. Zijn de Slowaakse belastingautoriteit, gelet op de beginselen van neutraliteit en evenredigheid die aan het gemeenschappelijke btw-stelsel ten grondslag liggen, verder gegaan dan noodzakelijk is om het door de btw-richtlijn nagestreefde doel te bereiken, doordat zij aan een belastingplichtige het recht op teruggaaf van de betaalde belasting hebben ontzegd wegens het verstrijken van de in de nationale regelgeving bepaalde vervalltermijn voor teruggaaf, ook al had de belastingplichtigen het recht op teruggaaf niet binnen dat tijdsbestek kunnen uitoefenen, en ook al is de belasting naar behoren geïnd en het risico van belastingfraude of niet-betaling volledig uitgesloten?
5. Kunnen de beginselen van rechtszekerheid en bescherming van het gewettigd vertrouwen en het recht op behoorlijk bestuur als bedoeld in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een uitlegging van de nationale bepalingen volgens welke voor de inachtneming van de termijn voor belastingteruggaaf de datum van het besluit van de het bestuursorgaan op de belastingteruggaaf beslissend is, en niet de datum waarop de belastingplichtige het recht op belastingteruggaaf uitoefent?

[*omissis*] [gegevens over het geding voor de nationale rechter]

Motivering:

- 1 Het verzoek om een prejudiciële beslissing van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: „Hof”) betreft de uitlegging van artikel 41 (recht op behoorlijk bestuur) van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (hierna: „Handvest”) alsmede de bepalingen van richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „**btw-richtlijn**”) en van richtlijn 2008/9/EG van de Raad van 12 februari 2008 tot vaststelling [**Or. 3**] van nadere voorschriften voor de in richtlijn 2006/112/EG vastgestelde teruggaaf van de belasting over de toegevoegde waarde aan belastingplichtigen die niet in de lidstaat van teruggaaf maar in een andere lidstaat gevestigd zijn (hierna: „**richtlijn 2008/9**”), in het licht van de hieronder vermelde relevante rechtspraak van het Hof.
- 2 Dit verzoek om een prejudiciële beslissing is gebaseerd op de vragen die zijn gesteld door een partij zijn geformuleerd in het kader van het geding tussen Volkswagen AG [*omissis*] (hierna: „**belastingplichtige**”) en de Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky [*omissis*] (directie belastingen, Slowaakse Republiek; hierna: „**belastingdienst**”) over de teruggaaf van een deel van de belasting over de toegevoegde waarde (hierna: „**btw**”) overeenkomstig artikel 55d

van wet nr. 222/2004 inzake de belasting over de toegevoegde waarde, zoals gewijzigd (hierna: „**btw-wet**”), en van het resterende deel van de belasting aan de belastingplichtige wegens schending van artikel 45, lid 1, van wet nr. 511/1992 inzake de fiscale procedure (hierna: „**wet fiscale procedure**”) dan wel wegens het verstrijken van de verjaringstermijn.

Toepasselijke bepalingen

Recht van de Unie

- 3 Artikel 41, lid 1, „Recht op behoorlijk bestuur”, juncto artikel 51, lid 1, van het Handvest luidt als volgt:

„Artikel 41

1. Eenieder heeft er recht op dat zijn zaken onpartijdig, billijk en binnen een redelijke termijn door de instellingen, organen en instanties van de Unie worden behandeld.

Artikel 51

1. De bepalingen van dit Handvest zijn gericht tot de instellingen, organen en instanties van de Unie met inachtneming van het subsidiariteitsbeginsel, alsmede, uitsluitend wanneer zij het recht van de Unie ten uitvoer brengen, tot de lidstaten. Derhalve eerbiedigen zij de rechten, leven zij de beginselen na en bevorderen zij de toepassing ervan overeenkomstig hun respectieve bevoegdheden en met inachtneming van de grenzen van de bevoegdheden zoals deze in de Verdragen aan de Unie zijn toegedeeld.” [Or. 4]

- 4 In artikel 178, onder a), van de btw-richtlijn is de volgende voorwaarde voor de uitoefening van het recht op aftrek vastgesteld:

„Om zijn recht op aftrek te kunnen uitoefenen, moet de belastingplichtige aan de volgende voorwaarden voldoen:

a) voor de in artikel 168, onder a), bedoelde aftrek met betrekking tot goederenleveringen en diensten: in het bezit zijn van een overeenkomstig titel XI, hoofdstuk 3, afdelingen 3 tot en met 6, opgestelde factuur;

[...].”

- 5 Artikel 168, onder a), van de btw-richtlijn luidt:

„Voor zover de goederen en diensten worden gebruikt voor de belaste handelingen van een belastingplichtige, is deze gerechtigd in de lidstaat waar hij deze handelingen verricht, van het door hem verschuldigde belastingbedrag de volgende bedragen af te trekken:

a) de btw die in die lidstaat verschuldigd of voldaan is voor de goederenleveringen of de diensten die een andere belastingplichtige voor hem heeft verricht;

[...].”

6 Artikel 169, onder a), van de btw-richtlijn bepaalt:

„Naast de in artikel 168 bedoelde aftrek heeft de belastingplichtige recht op aftrek van de in dat artikel bedoelde btw, voor zover de goederen en de diensten worden gebruikt voor de volgende handelingen:

a) door de belastingplichtige buiten de lidstaat waar de belasting verschuldigd of voldaan is verrichte handelingen in verband met de in artikel 9, lid 1, tweede alinea, bedoelde werkzaamheden, waarvoor recht op aftrek zou ontstaan indien zij in die lidstaat zouden zijn verricht;

[...].” [Or. 5]

7 Artikel 170, onder a) en b), van de btw-richtlijn luidt:

„Een belastingplichtige die in de zin van artikel 1 van richtlijn 79/1072/EEG, artikel 1 van richtlijn 86/560/EEG en artikel 171 van deze richtlijn, niet gevestigd is in de lidstaat waar hij goederen en diensten aankoopt of aan btw onderworpen goederen invoert, heeft recht op teruggaaf van de btw indien de goederen en diensten worden gebruikt voor de volgende handelingen:

a) de in artikel 169 bedoelde handelingen;

b) de handelingen waarvoor de belasting overeenkomstig de artikelen 194 tot en met 197 en artikel 199 alleen door de afnemer verschuldigd is.”

8 Artikel 178, onder a), van de btw-richtlijn [in zijn oorspronkelijke redactie] bepaalt:

„Om zijn recht op aftrek te kunnen uitoefenen, moet de belastingplichtige aan de volgende voorwaarden voldoen:

a) voor de in artikel 168, onder a), bedoelde aftrek met betrekking tot goederenleveringen en diensten: in het bezit zijn van een overeenkomstig de artikelen 220 tot en met 236 en de artikelen 238, 239 en 240 opgestelde factuur;

[...].”

9 Artikel 273 van de btw-richtlijn bepaalt het volgende:

„De lidstaten kunnen, onder voorbehoud van gelijke behandeling van door belastingplichtigen verrichte binnenlandse handelingen en handelingen tussen de

lidstaten, andere verplichtingen voorschrijven die zij noodzakelijk achten ter waarborging van de juiste inning van de btw en ter voorkoming van fraude, mits deze verplichtingen in het handelsverkeer tussen de lidstaten geen aanleiding geven tot formaliteiten in verband met een grensoverschrijding.

De in de eerste alinea geboden mogelijkheid mag niet worden benut voor het opleggen van extra verplichtingen naast de in hoofdstuk 3 vastgestelde verplichtingen inzake facturering.” [Or. 6]

10 Artikel 5, onder a) van richtlijn 2008/9 luidt als volgt:

„Elke lidstaat verleent iedere niet in de lidstaat van teruggaaf gevestigde belastingplichtige teruggaaf van de btw die werd geheven ter zake van de voor genoemde belastingplichtige door andere belastingplichtigen in deze lidstaat verrichte goederenleveringen of diensten, of ter zake van de invoer van goederen in deze lidstaat, voor zover deze goederen of diensten worden gebruikt voor de volgende handelingen:

a) de handelingen bedoeld in artikel 169, onder a) en b), van richtlijn 2006/112/EG;

[...].”

11 Artikel 15 van richtlijn 2008/9 bepaalt:

„Het teruggaafverzoek moet uiterlijk 30 september van het kalenderjaar volgend op het teruggaaftijdvak bij de lidstaat van vestiging worden ingediend. Het teruggaafverzoek geldt alleen als ingediend indien de aanvrager alle in de artikelen 8, 9 en 11 verlangde gegevens verstrekt heeft.”

Regelgeving van de Slowaakse Republiek

12 Artikel 2, lid 2, van de grondwet van de Slowaakse Republiek (hierna: „**grondwet**”), „Fundamentele bepalingen”, luidt in de op het geschil in het hoofdgeding toepasselijke versie als volgt:

„2. Overheidsorganen mogen uitsluitend handelen op grond van de grondwet, binnen de daarin vastgestelde grenzen en in de omvang en op de wijze als bij de wet bepaald.”

13 Artikel 55a, lid 4, van de btw-wet bepaalt in de aangehaalde versie:

„4. De verzoeker oefent het recht op belastingteruggaaf uit door een elektronisch teruggaafverzoek in te dienen via het elektronische portaal van de lidstaat waar hij gevestigd is of zijn vaste inrichting, woonplaats of gebruikelijke verblijfplaats heeft. Het teruggaafverzoek wordt uiterlijk op 30 september van het kalenderjaar volgend op het teruggaaftijdvak ingediend. De Daňový úrad Bratislava I (kantoor

van de belastingdienst Bratislava I) deelt de verzoeker onverwijld [Or. 7] langs elektronische weg de datum van ontvangst van het teruggaafverzoek mee.”

- 14 Artikel 49, leden 1 en 2, onder a), van de btw-wet bepaalt in de aangehaalde versie:

„1. Het recht op aftrek van de belasting over goederen en diensten ontstaat voor de belastingplichtige op het tijdstip waarop de belasting over die goederen en diensten verschuldigd wordt.

2. De belastingplichtige kan de belasting over goederen en diensten die hij als belastingplichtige voor de levering van goederen en diensten gebruikt, aftrekken van de door hem verschuldigde belasting, behoudens het in de leden 3 en 7 van dit artikel bepaalde. De belastingplichtige mag de belasting aftrekken:

a) wanneer die hem in Slowakije in rekening is gebracht door een andere belastingplichtige voor goederen die hem zijn of moeten worden geleverd en diensten die te zijnen behoeve zijn of moeten worden verricht;

[...]”.

- 15 Artikel 51, leden 1, onder a), van de btw-wet bepaalt in de aangehaalde versie:

„1. De belastingplichtige kan zijn recht op aftrek uitoefenen overeenkomstig artikel 49 van deze wet indien:

a) bij de aftrek van de belasting overeenkomstig artikel 49, lid 2, onder a), van deze wet beschikt over een door een belastingplichtige overeenkomstig artikel 71 opgestelde factuur.

[...]”.

- 16 Artikel 71, lid 1, onder a), b), c) en e), en lid 2 van de btw-wet bepaalt in de aangehaalde versie:

„1. In de zin van deze wet wordt verstaan onder:

a) factuur: ieder document of bericht op papier of in elektronisch formaat dat is opgesteld volgens deze wet of volgens de wet die in een andere lidstaat op de opstelling van facturen van toepassing is;

b) elektronische factuur: een factuur met de in artikel 74 vermelde gegevens die in een willekeurig elektronisch formaat is uitgereikt en ontvangen: een elektronische factuur kan uitsluitend worden uitgereikt met toestemming van de afnemer van het goed of de dienst;

c) authenticiteit van de herkomst van de factuur: de bevestiging van de identiteit van de leverancier van het goed of de dienst of van degene die de factuur in naam van de leverancier heeft uitgereikt.

d) integriteit van de inhoud van de factuur: de ongewijzigde toestand van inhoud van de factuur; [Or. 8]

e) elektronische gegevensuitwisseling: de verzending van gegevens in elektronische vorm van de ene computer naar een andere met behulp van een voor de structuur van de elektronische uitwisseling goedgekeurde standaard.

2. Alle documenten of berichten die de oorspronkelijke factuur wijzigen en daar uitdrukkelijk en ondubbelzinnig naar verwijzen, worden eveneens als factuur aangemerkt.

17 Artikel 45, lid 1, van de wet fiscale procedure bepaalt:

„1. Tenzij in deze wet of in een bijzondere wet anders is bepaald, kan geen belasting noch een belastingverschil worden geïnd, en kan geen recht op teruggaaf van te veel betaalde belasting of recht op belastingteruggaaf worden verleend, nadat vijf jaren zijn verstreken na het einde van het jaar waarin de verplichting tot indiening van de belastingaangifte of andere verklaring is ontstaan, of waarin de belastingplichtige de belasting had moeten betalen zonder dat een belastingaangifte of een andere verklaring vereist was, of waarin het recht op teruggaaf van de te veel betaalde belasting of het recht op belastingteruggaaf voor de belastingplichtige is ontstaan; indien een belastingplichtige aanspraak maakt op aftrek van een belastingverlies krachtens een bijzondere bepaling, kan geen belasting noch een belastingverschil worden geïnd, nadat zeven jaar zijn verstreken na het einde van het jaar waarin de verplichting tot indiening van de belastingaangifte is ontstaan, waarin dit belastingverlies is aangegeven.”

Hoofdeding

18 De vennootschappen:

- Hella Leuchten-Systeme GmbH, Paderborn, Bondsrepubliek Duitsland,
- Hella Slovakia Front Lighting, s.r.o., Kočovce, Slowaakse Republiek, en
- Hella Slovakia – Signal Lighting, Slowaakse Republiek (hierna: „**leveranciers Hella**”), hebben tussen 2004 en 2010 ter plaatse goederen aan de belastingplichtige geleverd, te weten mallen voor de productie van verlichtingsapparatuur voor auto’s. Voor de levering van de goederen hebben de leveranciers Hella facturen opgesteld zonder de belastingplichtige btw in rekening te brengen, aangezien deze levering niet als goederenlevering maar slechts als financiële compensatie werd aangemerkt.

- 19 In de loop van 2010 constateerden de leveranciers Hella dat deze procedure onjuist was. Daarom hebben zij de btw met afzonderlijke, conform artikel 71 **[Or. 9]** van de btw-wet opgestelde facturen aan de belastingplichtige in rekening gebracht. Vervolgens hebben zij een aanvullende btw-aangifte ingediend en de berekende btw aan de staat betaald.

De belastingplichtige heeft de belastingautoriteit van eerste aanleg (hierna: „**belastingautoriteit**”) vervolgens, op grond van artikel 55a en volgende van de btw-wet en binnen de termijn van richtlijn 2008/9, bij verzoek van 1 juli 2011 verzocht om aftrek van de btw.

- 20 De belastingautoriteit heeft pas op 3 april 2012 beslist en het verzoek van de belastingplichtige gedeeltelijk toegewezen, in die zin dat 1 536 622,92 EUR aan btw werd terugbetaald voor de periode die binnen de vijfjarige vervaltermijn viel, te weten voor de levering van goederen van 2007 tot en met 2010. Het verzoek van de belastingplichtige voor het resterende bedrag van EUR 1 354 968,83 werd afgewezen wegens schending van artikel 45, lid 1, van de wet fiscale procedure, dat wil zeggen wegens het verstrijken van de vijfjarige vervaltermijn vanaf de levering van de goederen.

- 21 De belastingplichtige heeft eerst bij het Krajský súd v Bratislave (regionale rechtbank, Bratislava; hierna: „**regionale rechtbank**”) en thans bij de verwijzende rechter nietigverklaring van het bestreden besluit gevorderd, op grond dat de uitlegging van het nationale recht betreffende de berekening van de aanvangsdatum van de vervaltermijn (artikel 45, lid 1, van de wet fiscale procedure) niet in overeenstemming is met de aangehaalde Unieregeling en de rechtspraak van het Hof.

De regionale rechtbank heeft de vordering van de belastingplichtige afgewezen en zich aangesloten bij de motivering van de belastingdienst, namelijk dat het recht op btw-teruggaaf voor de belastingplichtige reeds bij de levering van de goederen was ontstaan en dat het recht op btw-teruggaaf voor de periode van 2004 tot en met 2006 bij de indiening van het verzoek tot belastingteruggaaf (2011) reeds was vervallen. Vervolgens heeft de belastingplichtige het hooggerechtshof voorgesteld het Hof om een prejudiciële beslissing te verzoeken.

Prejudiciële vragen

- 22 Uit de rechtspraak van het Hof blijkt dat het recht op aftrek een basisbeginsel van het btw-stelsel is en in het algemeen niet kan worden beperkt, en dat dit recht onmiddellijk moet worden uitgeoefend voor alle belasting die over de in de eerdere stadia verrichte handelingen is geheven. Hiermee houdt verband het beginsel van neutraliteit van de btw, volgens welke de aftrekregeling tot doel heeft de ondernemer geheel te ontlasten van de in het kader van al zijn economische activiteiten verschuldigde of betaalde btw. Het gemeenschappelijk btw-stelsel waarborgt derhalve een volstrekt neutrale fiscale belasting van alle economische

activiteiten, **[Or. 10]** ongeacht het oogmerk of het resultaat van die activiteiten, mits die activiteiten op zich aan de heffing van btw zijn onderworpen (arrest Galbafriša, C-110/98–C-147/98, EU:C:2000:145, punten 43 en 44).

23 Over de vaststelling van de aanvangsdatum van de vervaltermijn heeft het Hof, in het licht van het genoemde beginsel van neutraliteit, verklaard dat het beginsel van btw-neutraliteit eist dat aftrek van voorbelasting wordt toegestaan indien de materiële voorwaarden daartoe zijn vervuld, ook wanneer een belastingplichtige niet voldoet aan bepaalde formele vereisten. Daarnaast heeft het Hof geoordeeld dat de artikelen 179, lid 1, 180 en 273 van de btw-richtlijn aldus moeten worden uitgelegd dat zij zich niet verzetten tegen het bestaan van een vervaltermijn voor de uitoefening van het recht op aftrek voor zover deze termijn de uitoefening van dit recht niet uiterst moeilijk of nagenoeg onmogelijk maakt. Voor zover een absolute weigering van het recht op aftrek van btw volgens vaste rechtspraak van het Hof als sanctie kan worden aangemerkt, verzet het beginsel van fiscale neutraliteit zich tegen een sanctie die erin bestaat het recht op aftrek te weigeren in geval van te late betaling van de btw (arrest EMS-Bulgaria Transport OOD, C-284/11, EU:C:2012:458, punten 62, 64 en 7[7]).

24 Zoals de verwijzende rechter hierboven reeds heeft opgemerkt, gaat het er in dit geding om de aanvangsdatum van de vijfjarige vervaltermijn vast te stellen, aangezien de aanvang van deze termijn volgens de belastingdienst overeenkomstig artikel 63 juncto artikel 167 van de btw-richtlijn gekoppeld is aan het ontstaan van de belastingschuld (en van het overeenkomstige recht op btw-aftrek), die uitsluitend geassocieerd is met de levering van goederen of diensten. Deze benadering is kenmerkend voor interne handelstransacties waarbij de contractuele rechten en verplichtingen van een partij, indien er geen opschortende werking is, in het bijzonder ontstaan door de vervulling van de verbintenis van de wederpartij tot correcte levering van de goederen of diensten.

Volgens de belastingdienst [*omissis*] zijn de in 2010 door de leveranciers Hella opgestelde facturen niet uitgereikt voor de levering van goederen in de periode van 2004 tot en met 2006. In werkelijkheid hebben de leveranciers Hella bij deze facturen de btw voor de betrokken periode achteraf berekend.

25 Daarnaast betoogt de belastingdienst dat de nationale vervaltermijn van vijf jaar lang genoeg is om het aftrekrecht uit te oefenen, en dat indien er geen maximumtermijn aan de uitoefening ervan was gesteld, een chaotische situatie zou kunnen ontstaan doordat verzoeken om aftrek van de btw nog na een buitengewoon lang tijdsverloop mogelijk zouden zijn. De regeling van de vervaltermijn is niet in strijd met het rechtszekerheidsbeginsel en evenmin met vertrouwensbeginsel en het recht op behoorlijk bestuur. **[Or. 11]**

26 De belastingplichtige is het echter niet met deze conclusies eens en voert aan dat het aftrekrecht moet worden uitgeoefend in het belastingtijdvak waarin cumulatief aan de volgende voorwaarden is voldaan: de goederen of diensten zijn geleverd en

de belastingplichtige beschikt over een factuur of ander document dat volgens het recht van de lidstaat als zodanig dienst kan doen (arrest Terra Baubedarf-Handel, C-152/02, EU:C:2004:268).

Uit het bovenstaande volgt dat de belastingplichtige afwijkt van de standaarduitlegging die in het privaatrecht wordt toegepast voor de vaststelling van de aanvangsdatum van de vervaltermijn – die gekoppeld is aan de inhoud van de overeenkomst –, en in plaats daarvan een juridisch-financiële uitlegging bepleit, volgens welke slechts aan de materiële voorwaarden voor de uitoefening van het recht, en dus ook voor het ontstaan van het teruggaafrecht (belastingaftrek), is voldaan wanneer het voor de belaste handeling relevante document correct is opgesteld – dat wil zeggen, een factuur waarin de geheven btw wordt vermeld, de belaste handeling wordt omschreven en de fiscale identificatiegegevens en andere gegevens zijn vermeld.

- [27] Naast de vermelde feiten wil de verwijzende rechter erop attenderen dat de belastingplichtige met de vierde prejudiciële vraag aanvoert dat de regeling van de aanvangsdatum van de nationale vervaltermijn niet doeltreffend is omdat, ook als hij los van de bovenstaande argumenten het verstrijken van de vervaltermijn zou aanvaarden, hij het recht op belastingteruggaaf binnen dit tijdsbestek toch niet had kunnen uitoefenen.

Bij de beoordeling van de relevantie van deze stelling van de belastingplichtige neemt de verwijzende rechter als uitgangspunt dat de belastingdienst de belastingplichtige niet heeft tegengeworpen dat van 2004 tot en met 2010 geen btw is gefactureerd en dienaangaande ook in de onderhavige zaak geen bezwaren heeft aangevoerd; bovendien heeft deze dienst later, in 2011, een belastingcontrole bij de belastingplichtige uitgevoerd en geen overtreding van belastingregelgeving vastgesteld.

- [28] In deze context meent de verwijzende rechter derhalve dat het complex van prejudiciële vragen nuttig is voor de behandeling van de zaak, te weten: is het voor de uitoefening van het recht op aftrek (teruggaaf) van de btw noodzakelijk dat er sprake is van zowel levering van goederen als toepassing van btw; staat het evenredigheidsbeginsel toe dat de vervaltermijn voor de uitoefening van het recht op aftrek reeds ingaat op het tijdstip van levering van de goederen; wat is de verhouding tussen het neutraliteitsbeginsel en het verstrijken van de vervaltermijn, en, tot slot, [wat is] de verhouding tussen het vertrouwensbeginsel en het inachtneming van de termijn, die in het besluit van de belastingautoriteit evenwel op tegenstrijdige wijze is vastgesteld. **[Or. 12]**
- [29] Gezien de onzekerheden over de uitlegging van het Unierecht zoals hierboven beschreven, heeft de verwijzende rechter de door de belastingplichtige geformuleerde prejudiciële vragen toegelaten.

[*omissis*]

[*omissis*] [gronden voor schorsing van de procedure bij de nationale rechter en de gevolgen daarvan]

Bratislava, 29 september 2016

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., handgeschreven
kamervoorzitter